

«Η Ανθρωπότητα διαρκώς ταΐζει τον κακό λύκο»

elculture.gr/enke-fezollari-i-anthropotita-diarkos-taizei-ton-kako-lyko-omos-mesa-apo-tin-tragikotita-ton-gegonoton-xeprovalei-panta-mia-achtida-fotos/

8 Μαρτίου 2024

Έξι άνθρωποι σε μια αίθουσα αναμονής ζουν τον εφιάλη και την ομορφιά του να είσαι Άνθρωπος. Αναρωτιούνται. Πόσο εύκολο είναι να πράττεις το κακό ή το καλό; Τι έφτιαξαν οι άνθρωποι αυτά τα χιλιάδες χρόνια πάνω στη Γη; Τι θα αφήσουν στις επόμενες γενιές;

Στην παράσταση **«Αίθουσα Αναμονής. Humanity»** ο Ένκε Φεζολλάρι συνθέτει ένα ψηφιδωτό από ιστορικές στιγμές που συντάραξαν την Ανθρωπότητα στον 20ο και 21ο αιώνα και προσωπικές ιστορίες θέτοντας στο επίκεντρο ένα μεγάλο ερώτημα. Τελικά γεννιόμαστε καλοί ή κακοί και γιατί καταλήγουμε στο σκοτάδι;

«Η παράσταση ακροβατεί ανάμεσα στο υπαρξιακό καμπαρέ και σε στιγμιότυπα, εικόνες που συγκροτούν την Ανθρωπότητα. Φτιάξαμε έναν αλληγορικό τόπο εξομολόγησης όπου καταθέτουμε το «θηρίο» που κρύβουμε μέσα μας. Είναι μια ομολογία, μια εξομολόγηση ότι οι άνθρωποι διαπράττουμε κτηνωδίες ατομικά και συλλογικά, πράττουμε το κακό από την φύση μας, ίσως», εξηγεί ο Ένκε Φεζολλάρι μιλώντας στο ελc.

«Σε αυτό το υπαρξιακό καμπαρέ στα ιστορικά γεγονότα της Ανθρωπότητας αλλά και στα προσωπικά μας βιώματα, υπάρχει πολύς πόνος. Η Ανθρωπότητα διαρκώς "ταΐζει" τον κακό λύκο, όμως, μέσα από την τραγικότητα των γεγονότων ξεπροβάλει πάντα μια αχτίδα φωτός, όπως ένας μίσχος φυτρώνει στα τσιμέντα την μεγαλουπόλεών μας.»

©Mike Rafail

Ποια ήταν η έμπνευση πίσω από την παράσταση «Αίθουσα Αναμονής. Humanity»;

Ξεκίνησε από μια ιδέα που τριγυρνούσε δυο χρόνια στο μυαλό μου. Μια ιδέα στο τι ανθρώπινες ιστορίες αφηγούνται οι άνθρωποι ή τι ιστορίες «χτίζονται» σε χώρους αναμονής, όπως σε ένα χώρο transit ή μάλλον σε ένα μεταξιακό χώρο όπου κάποιος μπορεί να βιώσει το οτιδήποτε. Μετά την πρόσκληση και την αγκαλιά που είχα από τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του ΚΘΒΕ, Αστέριο Πελέκη, συζητήσαμε διάφορα έργα και εκείνος επέλεξε αυτή την ιδέα, την πίστεψε και μου έδωσε τον «χώρο» να την πραγματοποιήσω.

Είναι σπονδυλωτές ιστορίες με αφηγήσεις, βιωματικά κείμενα που αφορούν και σε προσωπικές μου εμπειρίες που με καθόρισαν ως άνθρωπο, όπως, η μετανάστευση, τα σύνορα, οι αποτυχημένες προσπάθειες εισόδου στη χώρα και μετά η αναμονή για την άδεια παραμονής. Σε αυτόν τον χρόνο αναμονής που διαλέγουμε ή μας διαλέγει, ζούμε ή χανόμαστε. Ζήσαμε στην πανδημία την αναμονή των διαγγελμάτων και των ιατρικών ανακοινώσεων, την αγωνία εάν θα ξαναγυρίσουμε στον κόσμο, όπως τον αφήσαμε πίσω. Η αναμονή ως συναίσθημα ή κατάσταση, το άγνωστο, η αβεβαιότητα έδωσε και τον τίτλο της παράστασης.

Από πού αντλήσατε υλικό για τη δημιουργία της παράστασης;

Ουσιαστικά το έναυσμα ήταν ιστορίες συνόρων και αναμονής, αλλά σιγά σιγά η ιδέα αναπτύχθηκε, μετουσιώθηκε σε ένα συμπαντικό πλαίσιο. Το υλικό αντλήθηκε από τα βιβλία «Η αστυνομία των πόλεων» του Αχιλλέα Φωτάκη, «Οι Επτά νάνοι του Άουσβιτς» (η συνταρακτική ιστορία των νάνων καλλιτεχνών Όβιτς που ήταν στο Άουσβιτς), ο ιστορικός Ρούτγκερ Μπρέγκμαν, ο «Λεβιάθαν» του Τόμας Χομπς, ο Γιουβάλ Νάαχ Χαράρι, ο Ζαν -Ζακ Ρουσσώ, ο Τζων Λοκ, ο Νίτσε, ο Έντσο Τραβέρσο, αλλά και μαρτυρίες από την 11η Σεπτεμβρίου 2001 ή ιστορίες από νοσοκομεία αποτέλεσαν το υλικό μας. «Σκάψαμε» μέσα μας, αντλήσαμε προσωπικά βιώματα. Για μένα η ταινία "Durak" ήταν αυτή που με συγκλόνισε και μου άλλαξε την δραματουργία, που με οδήγησε θεματικά στην Ανθρωπότητα και σε όλα τα επίπεδά της. Επίσης, πολλές άλλες ταινίες, ντοκιμαντέρ, έρευνες για την Ελλάδα στο Μεσοπόλεμο, χιπ χοπ μουσικές, το Τσέρνομπιλ, το βιβλίο Metropolis και πολλά άλλα.

©Mike Rafail

Γιατί αποφασίσατε να τοποθετήσετε τους ήρωές σας σε μία αίθουσα αναμονής;

Είναι μια παράσταση που θα την προσδιόριζα ως case – φάκελος – υπόθεση. Ακροβατεί ανάμεσα στο υπαρξιακό καμπαρέ και σε στιγμιότυπα, εικόνες που συγκροτούν την Ανθρωπότητα. Φτιάξαμε έναν αλληγορικό τόπο εξομολόγησης όπου καταθέτουμε το «θηρίο» που κρύβουμε μέσα μας. Είναι μια ομολογία, μια εξομολόγηση ότι οι άνθρωποι διαπράττουμε κτηνωδίες ατομικά και συλλογικά, πράττουμε το κακό από την φύση μας, ίσως. Και όταν το

ατομικό κακό προστίθεται στο συλλογικό καταλήγει σε θηριωδίες, κτηνωδίες, γενοκτονίες. Είναι μια παράσταση που «κινείται» γύρω από τις προσωπικές μας ιστορίες αλλά και τις ιστορίες της Ανθρωπότητας. Είναι ένα καθρέφτισμα του κόσμου μας.

Τι ιστορίες ζωντανεύουν πάνω στη σκηνή;

Στην παράσταση περνούν από μπροστά μας ιστορικές στιγμές που συντάραξαν την Ανθρωπότητα κυρίως στον 20ο και 21ο αιώνα. Μαρτυρίες από την 11η Σεπτεμβρίου, το Άουσβιτς, το Τσέρνομπιλ και άλλα γεγονότα που σημάδεψαν και διαμόρφωσαν τον Κόσμο, προσωπικές ιστορίες και εξομολογήσεις.

Ποια είναι τα κύρια θέματα που αγγίζετε στο έργο;

Υπάρχουν 13 σκηνές και ντουέτα. Η μισή παράσταση είμαστε εμείς και η άλλη μισή είναι το «σίρκο» ενός κόσμου που καταρρέει. Εδώ, «συναντιούνται» διαφορετικές ιστορίες που, ωστόσο, μέσα από την αντίθεσή τους συνυπάρχουν. Έχει και αποσπάσματα από τη Βιρτζίνια Γουλφ, είναι πολύ ανθρώπινη παράσταση. Απαιτεί μια γενναιότητα το να πεις «ποιος είμαι εγώ; ποιος είσαι εσύ;». Θέτουμε ερωτήματα και ο θεατής βρίσκει τον χώρο και τον χρόνο να βρει κάτι που μπορεί να τον αφορά ή να μην τον αφορά.

©Mike Rafail

Τελικά γεννιόμαστε καλοί ή κακοί;

Δεν υπάρχει μόνον το καλό ή μόνον το κακό. Φτιάξαμε αυτό το παζλ που «βρομάει» ανθρώπινο κρέας: ο άνθρωπος που μεγαλουργεί αλλά και ραδιουργεί. Αν ο Μπρέγκμαν ισχυρίζεται ότι ο άνθρωπος είναι καλός και προσπαθεί να αποδομήσει το κακό, υπάρχει και άλλη πλευρά του «Λεβιάθαν» και του Άνταμ Σμιθ. Ο άνθρωπος δεν είναι μόνον ο Σαίξπηρ αλλά και ο Μένγκελε και ο Χίμλερ.

Εμείς, επιλέξαμε να εστιάσουμε στον άνθρωπο που στρέφεται κυρίως στο Κακό. Αυτό ακριβώς θέτει η παράστασή μας -είτε στρέφεται στο κακό είτε στο καλό-. Το θέμα είναι το κοινό τι επιλέγει στο τέλος της παράστασης, και πού θα στραφεί. Αυτό παίρνει την ευθύνη. Έλεγα στις πρόβες για το καλό της Ανθρωπότητας και δεν βρίσκαμε καλό πρότυπο. Κάποια στιγμή τους λέω: Η Μάγδα Φύσσα, η μάνα όλων μας, σήκωσε το ανάστημά της απέναντι στους Νεοναζί και Εγκληματίες. Οι ήρωες της σημερινής κοινωνίας είναι η Μάγδα Φύσσα αλλά κι οι μάνες και τα παιδιά αυτού του ματωμένου κόσμου, οι γυναίκες στο Ιράν, οι πανταχού άνθρωποι που συνεχίζουν και παλεύουν ενάντια στην αδικία, εκείνοι που σώζουν ανθρώπους σε βάρκες στη Μεσόγειο, και άλλοι πολλοί, είναι αυτοί οι άνθρωποι που αποφασίζουν και λένε θα αλλάξω τον κόσμο και το εννοούν με πράξεις. Αυτοί μόνο. Άρα είναι αναγκαίο να πάρεις θέση, πολιτική, όπως μπορείς, δεν υπάρχουν αναβολές. Τί θα αφήσουμε όταν φύγουμε από αυτή τη ζωή; Σκοτάδι;

©Mike Rafail

Μπορούμε ν' αποφύγουμε το σκοτάδι;

Όπως έχει πει ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ «με φως μόνο νικάς το σκοτάδι»...

Τι θα θέλατε να νιώσει, να σκεφτεί ο θεατής φεύγοντας από την παράσταση;

Η παράσταση έχει πολύ χιούμορ, μαύρο χιούμορ και δράμα, σπαραγμό. Σε αυτό το υπαρξιακό καμπαρέ στα ιστορικά γεγονότα της Ανθρωπότητας αλλά και στα προσωπικά μας βιώματα, υπάρχει πολύς πόνος. Η Ανθρωπότητα διαρκώς «ταΐζει» τον κακό λύκο, όμως, μέσα από την τραγικότητα των γεγονότων ξεπροβάλλει πάντα μια αχτίδα φωτός, όπως ένας μίσχος φυτρώνει στα τσιμέντα την μεγαλουπόλεών μας.

Βάζουμε το μαχαίρι βαθιά στο κόκκαλο επί σκηνής πρώτα σε εμάς και μετά στους θεατές. Πρώτοι εμείς ερχόμαστε αντιμέτωποι με το «είναι» μας και μετά με την Ανθρωπότητα εν γένει. Θα ήθελα φεύγοντας ο θεατής να σκεφτεί, να αναρωτηθεί, να απαντήσει -αν φυσικά υπάρχει απάντηση- στο αέναο ερώτημα της Ύπαρξης, της αγωνίας, του μόχθου για επιβίωση αλλά και στο τι διαπράττουμε ως Άνθρωποι στη καθημερινότητά μας.

Πολλές φορές άθελά μας πληγώνουμε, αγαπάμε, μισούμε, καταστρέφουμε. Η φύση μας ίσως τελικά να είναι πολύ κατώτερη των άλλων ζώων που κατοικούν τον πλανήτη. Ίσως η ανθρωπότητα μόλυνε αυτόν τον αριστουργηματικά πλασμένο πλανήτη, εγκαταλείψαμε τον Θεό και γυρίσαμε την πλάτη στην Ομορφιά που θα μας έσωζε.

©Mike Rafail

Cover photo ©Mike Rafail

